

PROTESTANTSE GEMEENTEN
Silvolde, Etten-Terborg-Uift, 's Heerenberg-Zeddam, Gendringen-Bontebrug

WOENSDAGAVONDGEBED

16 september 2020
vanuit de protestantse kerk in Silvolde

voorganger: ds. Theo Menting
organist: Harrie Scheffer

Orgelspel

Aansteken van de kaarsen

Openingsvers

Verwonderd laten wij onze handen vullen
met wat U ons toebedeelt.
Zegen de gaven uit Uw hand
en onze wil om te delen.
Maak ons bereid om mee te doen
met Uw menslievendheid.

Avondlied - LB 247

1 Blijf mij na - bij, wan - neer het dui - ter daalt.
De nacht valt in, waar - in geen licht meer straalt.
An - de - re hel - pers, Heer, ont - val - len mij.
Der hul - pe - lo - zen hulp, wees mij na - bij.

2. Wees bij mij, nu de dag ten einde spoedt.
Alles verdoft wat glans bezat en gloed.
Alles vervalt in 't wisselend getij,
maar Gij die eeuwig zijt, blijf mij nabij.

3. U heb ik nodig, uw genade is
mijn enig licht in nacht en duisternis.
Wie anders zal mijn leidsman zijn dan Gij?
In nacht en ontij, Heer, blijf mij nabij.
4. Ik vrees geen kwaad, want bij mij is de Heer.
Tranen en leed zijn nu niet bitter meer.
Waar is uw prikkel, dood, wat dreigt ge mij?
Ik triomfeer, mij is de Heer nabij.
5. Houd, Heer, uw kruis hoog voor mijn brekend oog,
licht in het duister, wijs de weg omhoog.
Uw dag breekt aan, de schaduw gaat voorbij.
In dood en leven, heer, wees Gij nabij.

Psalmgebed – Psalm 135

Loof de naam van de HEER,
loof hem, dienaren van de HEER,
u die staat in het huis van de HEER,
in de voorhoven van het huis van onze God.

Loof de HEER, want hij is goed,
bezing zijn naam, zo lieflijk van klank.
De HEER heeft Jakob uitgekozen,
Israël als zijn kostbaar bezit.

Ik weet het: groot is de HEER,
onze Heer overtreft alle goden.
De HEER maakt alles wat hij wil
in de hemel en op de aarde
en in die diepten van de oceanen.
Wolken wekt hij aan de einder der aarde,
bliksems maakt hij en de regen valt,
de wind laat hij los uit zijn schatkamers.

Hij trof de eerstgeborenen van Egypte,
van mens en van dier,
en deed wonderen en tekenen
- in je midden, Egypte -
voor de farao en al zijn dienaren.

Hij trof vele volken
en doodde machtige koningen:
Sichon, koning van Basan,
en alle koningen van Kanaän.
Hun land gaf hij in bezit,
in bezit aan Israël, zijn volk.

Uw naam, HEER, blijft in eeuwigheid,
van u, HEER, zal men spreken, van geslacht op geslacht.
Want de HEER doet recht aan zijn volk
en ontfermt zich over zijn dienaren.

Goden van andere volken zijn van zilver en goud,
gemaakt door mensenhanden.
Ze hebben een mond, maar kunnen niet spreken,
ze hebben ogen, maar kunnen niet zien,

ze hebben oren, maar kunnen niet horen;
er komt geen adem uit hun mond.
Zoals zij, zo worden ook hun makers,
en ieder die op hen vertrouwt.

Huis van Israël, prijs de HEER,
huis van Aäron, prijs de HEER,
huis van Levi, prijs de HEER,
wie de HEER vrezen, prijs de HEER.
Geprezen zij de HEER op de Sion,
hij die zijn woning heeft in Jeruzalem.

Halleluja!

Orgelspel

Uit: Vijftig engelen voor je ziel – Anselm Grün

De engel van de vrede.

We verlangen allemaal naar vrede. Maar dikwijls kunnen we de weg die naar de vrede leidt niet vinden. Dan hebben we een engel van de vrede nodig die ons inleidt in het geheim van de vrede, die ons, rusteloze mensen, tot rust brengt en ons zowel innerlijke als uiterlijke vrede schenkt. Vrede is niet eenvoudigweg maakbaar, maar altijd een geschenk waarmee een mens verantwoord om moet gaan. Als de engel van de vrede ons begeleidt en ons leven tevredenheid en verzoening schenkt, moeten ook wij tot engelen van de vrede voor anderen worden. Jezus prijst mensen zalig die vrede brengen, die in deze wereld engelen van de vrede zijn geworden.

Als we willen nadenken over het geheim van de vrede, is het zinvol te vragen wat het woord betekent. In het Hebreeuws spreekt men van 'sjaloom'. Bij een begroeting wenst men elkaar 'sjaloom'. Daarin ligt alles besloten wat een mens nodig heeft om te leven: vrede, een vervuld leven, welzijn, geluk, tevredenheid. De Grieken vertalen het Hebreeuwse woord sjaloom met 'eiréné'. Dat betekent welstand maar ook rust, zielenrust. Vrede is voor de Grieken een toestand van rust. Er is geen strijd. In zo'n toestand van rust en vrede kan een mens een veilig bestaan opbouwen en tot welstand geraken. Eiréné heeft ook te maken met harmonie. Alles stemt met elkaar overeen en alles past bij elkaar. Als alles goed op elkaar is afgestemd, kan een mens een harmonisch leven, in overeenstemming met zijn hart, maar ook in overeenstemming met zijn broers en zusters. Dan zijn hun harten op elkaar afgestemd en zijn de uiterlijke omstandigheden met elkaar in harmonie.

Het Latijnse woord voor vrede, 'pax', komt van 'pacisi' wat betekent: onderhandelingen voeren, een pact sluiten, een verdrag sluiten. Vrede ontstaat voor de Romeinen door met elkaar te spreken en het eens te worden over gemeenschappelijke regels. In de overeenkomst die wordt gesloten, verplichten beide partners zich ertoe hun gezamenlijke afspraken te houden. Hier komt een belangrijk aspect van de vrede aan het licht. Je moet met elkaar spreken opdat er vrede kan ontstaan. Wie zijn gevoelens onderdrukt, kan weliswaar uiterlijk de vrede bewaren. Maar ooit komt zijn verdrongen

agressie naar boven en brengt de uiterlijke vrede in gevaar. Gevoelens die niet worden uitgesproken, blokkeren ons en scheiden ons van elkaar. Vrede was voor de Romeinen nooit een simpele, ideale toestand. Zij moet worden veroverd doordat men het samen eens wordt over bepaalde grondregels. Het is dus een kwestie van hard werken. En van duidelijkheid. Vrede ontstaat alleen als de een naar de ander luistert, en er, wanneer beiden goed naar elkaar luisteren, een compromis tot stand komt waarmee ze goed kunnen leven. Een ideale vrede bestaat niet, maar altijd alleen relatieve vrede, die tot stand komt tussen twee mensen of twee groepen.

Het Nederlandse woord 'vrede' heeft te maken met 'vrij'. De Indogermaanse wortel van 'vrij' betekent: 'beschermen, ontzien, graag mogen, houden van.' Vrije mensen zijn diegenen van wie je houdt en daarom beschermt. Het zijn je vrienden om wie je een verschansing opricht, die je omheint. Vrede is een beschut terrein waarin vrije mensen zich ophouden en elkaar vriendschappelijk bejegenen. Maar vrede heeft ook met vriendschap en met liefde te maken. De Germanen hebben hun eigen ervaringen met vrede opgedaan. Ze beschermden hun vrienden door een ruimte te verdedigen waarin geen vijand kon binnendringen. Ze omheinden deze plek, hebben er een omheining, een hek, omheen getrokken. Daar konden ze in vrede met elkaar leven en elkaar liefhebben. Ook voor de Germanen was de vrede er niet zomaar. Ze moest beschut worden. Je moest haar in bescherming nemen. Je moest haar verdedigen.

Er bestaat niet alleen vrede tussen mensen, maar ook innerlijke vrede, vrede in je ziel. Hierbij gaat het erom dat we het innerlijke terrein van onze ziel beschermen en de vijanden van onze ziel niet binnen laten dringen. Voor de eerste monniken was de belangrijkste taak innerlijke vrede te veroveren. Dat gebeurde op twee manieren, ten eerste door de ruimte van hun ziel te beschermen tegen indringers, tegen hartstochtelijke gedachten die de mens in bezit willen nemen. De tweede methode bestond erin de hartstochten weliswaar toe te laten, maar ermee te onderhandelen en te praten. Men wilde te weten komen wat hun bedoelingen waren en gebruikmaken van de kracht die erin verscholen zat. Op deze manier veranderden de vijanden in vrienden. De hartstochten dienden de ziel en haar innerlijke vrede. Ze beschermden haar in plaats van haar te bestrijden. De monniken maakten zich vertrouwd met de hartstochten en raakten ermee bevriend. Op deze manier konden ze zonder angst leven. En ze waren vrij van de projectiemechanismen waardoor zoveel vijandschap ontstaat. Omdat ze de hartstochten in hun kenden, projecteerden ze deze niet meer op anderen. Wie zichzelf niet kent, ontdekt zijn onbewuste emoties en behoeften in anderen en bestrijdt ze daar. Zo ontstaan vijandschap en haat. Alleen wie met zichzelf in vrede leeft, kan ook naar buiten toe vrede scheppen. Wie zichzelf haat, verspreidt ook haat om zich heen. En wie in zichzelf gespleten is, die splijt ook de mensen om zich heen.

De bijbel weet dat de mens uit zichzelf niet in staat is tot vrede met zichzelf, met de schepping en met de mensen. Daarom moet God zelf ingrijpen. Hij stuurt zijn Zoon, Jezus Christus, de grote vredestichter. Lucas, de Griekse evangelist, verkondigt Jezus als degene die, in tegenstelling tot de vredeskeizer Augustus, de hele wereld vrede brengt, zonder wapens, alleen door zijn liefde. toen Hij werd geboren, verkondigden engelen de wereld vrede op aarde. Engelen openen onze ogen voor de vrede die we zelf niet tot stand kunnen brengen. Maar engelen zijn niet alleen verkondigers van vrede, ze brengen ook vrede. De kunst heeft op bruggen en pleinen vaak vredesengelen uitgebeeld. Deze moesten de stad of het platteland beschermen en de vrede veiligstellen. Een engel van de vrede is echter niet alleen verantwoordelijk voor het land, maar bekommert zich ook om jouw innerlijke vrede. Hij wil je ervoor bewaren een gemakzuchtige vrede te sluiten, een goedkoop compromis. De engel van de vrede

wil je ogen ervoor openen dat vrede alleen daar mogelijk is waar alle deelnemers aan het woord komen en er met hun behoeften rekening wordt gehouden. Een duurzame vrede moet recht doen aan de waarheid. En ze kent geen overwinnaars en overwonnenen. De engel van de vrede wil dat je met jezelf in het reine komt. En hij wil voor alle mensen vrede maken, een vrede die tevens harmonie, afstemming, welzijn, tevredenheid, vrijheid, liefde en geluk betekent.

Ik wens je toe dat je de engel van de vrede vertrouwt, dat je je door hem laat uitnodigen het gesprek aan te gaan met de vijanden van je ziel, te praten met de vreemden en onbekenden rondom je, opdat je een duurzaam pact kunt sluiten. Alleen op die manier kan er vrede ontstaan, een ruimte van liefde en vrijheid, een ruimte waarin welstand en welzijn ontstaan, waarin je met jezelf en met de hele schepping in harmonie komt, waarin iets van de harmonie van het paradijs in al jouw wereld weerklinkt.

Stilte

Orgelspel

Avondgebeden

Zegen ons met uw stilte,
dat de drukte in ons zwijgt;

geef ons vrede met wat onaf is,
en plezier in wat geklaard is;

bewaar het licht in de nacht
dat wij ons toevertrouwen aan de slaap,
als U over ons waakt.

Stilte

Onze Vader

Zo bidden wij:

Onze Vader die in de hemel zijt
uw Naam worde geheiligd
uw Koninkrijk kome
uw wil geschiede
in de hemel alzo op de aarde
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren
en leid ons niet in verzoeking
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk, en de kracht
en de heerlijkheid tot in eeuwigheid. Amen.

Slotlied - 260

1. Wie blijft er waken als ik ga slapen?
Er is een engel die mij bewaart.
Nu ben ik veilig voor boze dromen,
ik ben niet bang meer, ik val in slaap.

2. Maar kan er iemand de slaap niet vatten,
die bang en eenzaam is in de nacht,
ach lieve engel, spreid dan je vleugels
over die ander, houd daar de wacht.

Zegenbede

Moge God, die erbij is als de zon opgaat en ondergaat
en als je de zee oversteekt,
onderweg je schreden richten.

Moge God, die je nabij is als je zit
en als je staat,
je met liefde omringen
en je bij de hand leiden.

Moge God, die je wegen kent
en de plaatsen waar je uitrust
bij je zijn in je taak op aarde
het goede nieuws zijn dat je deelt
en je op de eeuwige weg leiden.

Orgelspel